

TANTÁRGYI TEMATIKA

2023/2024 tanév II. félév; Jogász szak

Tantárgy neve: <i>Magyar állam- és jogtörténet II.</i>	Tantárgy Neptun kódja: AJJOT271N2 (nappali) AJJOT271L2, AJJOT 271D2 (levelező) Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet Jogtörténeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Turkovicsné Dr. Koncez Ibolya Katalin Ph.D tanszékvezető egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2. tavaszi félév	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 2 óra / hét levelező: 15 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 5	Munkarend: nappali/levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET tantárgy célkitűzése a mai magyar állam- és jogrendszer történelmi előzményeinek bemutatása. Ennek során a joghallgatók képet kapnak arról, milyen okok miatt és milyen módon formálódott állam- és jogrendünk a polgári átalakulásig, valamint elsajátíthatják a fontosabb szakmai alapfogalmakat. A tárgynak a jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. A tárgy propedeutikus jellegű, amely a középiskolai történelem tudásanyagát feltételezve készíti elő a hallgatókat a választott hivatás alapfogalmainak megértésére. Bevezető és alapozó karaktere miatt tekintettel kell lennünk a hallgatóink elvárható ismeretszintjére és a felsőbb éveken oktatott tételes tárgyak igényeire. A levelező tananyag összeállításánál figyelemmel voltunk az első évfolyamon oktatott más tantárgyak tematikájára is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T2, T5, T7, T10, T12, T16, T18 <i>képesség:</i> K1, K4, K9, K10, K14, K19, K26 <i>attitűd:</i> A1, A2, A4, A5, A6, A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F3, F4, F5</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>I.Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> <i>A félévi tematika és a követelmények ismertetése</i> A magyar jogforrási rendszer fejlődése A magyar büntetőjog fejlődése a 19. század feléig <p>II.Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> 1848 előtti magánjogunk Perjogunk fejlődése a polgári átalakulásig <p>III. Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> Modern büntetőjogunk A bünvádi (büntető peres) eljárás A polgári peres eljárás fejlődése 1848 után Közigazgatási anyagi és eljárásjogi tendenciák a polgári Magyarországon A tulajdonviszonyok változásai a dualizmus korszakában A magyar kereskedelmi jog fejlődése <p>IV. Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> Az értékpapírjog a polgári Magyarországon A magyar csődjog kialakulása és fejlődése a polgári Magyarországon. A gazdasági verseny szabályozása. Összegzés - Félév zárása 	

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során aláírást kell szerezni.
A távolmaradás megengedett mértéke 1 alkalom.

Az aláírás megszerzésének módja:

Az előadást, illetve konzultációt követő 48 órán belül a hallgató köteles az elkészített jegyzetét az előadó által megadott szempontok szerint kiegészíteni és a teljes anyagot az e-learning felületre feltölteni. A félév során 1 alkalommal tekintünk el a feltöltéstől.

Amennyiben a hallgató 1 alkalomnál többször nem töltötte fel az előadást, konzultációt követő 48 órán belül az elkészített jegyzetét, a félévi aláírás megszerzéséért a 30-52 tankönyvi tételeket felölelő anyagrészből köteles az aláírásért beszámolni.

Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók a félévi aláírás megszerzéséért az oktatóval történt egyeztetés követően előre meghatározott témából legalább 10 tartalmi oldalú (Times New Roman, 12 betű, 1,5 sortáv, normál margó, korrekt lábjegyzet és felhasznált irodalom megadása) házi dolgozatot kötelesek elkészíteni és az e-learning felületre feltölteni 2024. április 21. 22.00 óráig

Az a hallgató, akik a fent leírt feltétel valamelyikét nem, vagy nem megfelelő módon teljesíti, a szorgalmi időszak végén nem kaphat aláírást.

Az egyetemi és kari szabályzatoknak megfelelően aláíráspótló dolgozatot kell írnia az oktató által megadott időpontok egyikén. Az aláíráspótló dolgozat anyaga a 30-52 tankönyvi tételeket öleli fel.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése.

Az e-leckekönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban a félév anyagából szóbeli vagy írásbeli vizsgát tesznek.

A vizsga a tankönyv tételeiből és az előadások anyagából lesz.

A vizsgán 5 fokozatú értékelést alkalmazunk.

Az ötfokozatú értékelés százalékos határai:

0-60%: elégtelen (1);

61-70% elégséges (2);

71-80%: közepes (3);

81-90%: jó (4);

91-100%: jeles (5).

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, megbeszélés, vita

**EGYSÉGES TÉTELSOR
NAPPALI ÉS LEVELEZŐ HALLGATÓK RÉSZÉRE**

Magyar állam- és jogtörténetből

(Jogtörténet)

2023/2024. tanév II. félév

I.

1. A magyar jogtörténet korszakai. [Jt. 22-29]
2. A jogforrás fogalma. [Jt. 29-30. o.]
3. Szokás, jogszokás és szokásjog, a döntvény, a szokásjogi gyűjtemények, a jog igazolása: az oklevelek. [Jt. 30-34. o.]
4. A törvény, a törvények kihirdetése és közzététele, a törvénygyűjtemények. A privilégium, a rendelet, a szabályrendelet, a városi jogkönyvek, a tárnoki jog. [Jt. 34-45. o.]
5. A jogképeség kérdése rendi jogunkban. [Jt 87-88. o.] [Jt 92-94. o.]

6. A nemesség megszerzésének módjai [Jt 88-92. o.],
7. Az adományrendszer, az adomány fajtái és jogcímei [Jt 110-115. o.]
8. A cselekvőképesség szabályozása rendi jogunkban. A jogi személyiség szabályozása. [Jt 94-96. o.]
9. A dolog és a vagyon (jóság) fogalma. A dolgok fajtái, értéke. Az elévülés és az elbirtoklás. [Jt 97-104. o.]
10. Az ósiség rendje, az osztatlan vagyonközösség megszüntetése, testvéri osztatlanság, közbirtokosság. Az osztály.[106-110. o.]
11. Az örökbevallás fogalma és kellékei. Az ősi vagyonra, valamint az adományos, illetőleg szerzett birtokra tett örökbevallás. A nil juris záradék. [Jt 121-124. o.]
12. A rendi kor zálogjoga. [Jt 124-127. o.]
13. A károkozás és a magánjogi tiltott cselekmények rendi jogunkban. [Jt 129-130. o.]
14. A nők különjogai a rendi korban [Jt 138-141. o.],
15. A rendi kor házassági joga, és annak hatásai [Jt. 145-151. o.]
16. Az örökös és a hagyományos. Az örökség megnyílása. A végrendeleti öröklés rendi jogunkban. [Jt 130-134. o.]
17. A törvényes öröklés a rendi korban. A hitbizomány. [Jt 134-138. o.]
18. A büntetőjog önálló jogággá válása és az első büntető törvénytervezetek. [Jt. 274-275. o.];
19. Az elkövető a középkori magyar büntetőjogban [Jt. 281-285. o.]
20. A felelősség kérdése a középkori magyar büntetőjogban; Egyes bűncselekmények a XV-XVI. századi Magyarországon. [Jt. 285-294. o.]
21. A korai magyar perjog (eljárás) jellege, perbeli személyei, valamint a per kezdeti szakasza [Jt. 406-409. o.]
22. A korai magyar perjog (eljárás) bizonyítási eszközei. [Jt. 409-418. o.]
23. A magyar perjog általános jellemzői és tagozódása Mohács után (büntető-polgári, írásbeli-szóbeli per). [Jt 428-433. o.]
24. A magyar magánjog a neoabszolutizmus időszakában.[Jt. 157-160. o.]
25. A magyar magánjog fejlesztésének eszközei (a magyar magánjog forrásai) 1848 után [Jt. 161-166. o.]
26. A kötelmek keletkezésének esetei [Jt. 181-186. o.]
27. Az öröklési jog a dualizmus idején [Jt. 188-190. o.]
28. A kereskedelmi jog kialakulása és fogalma, a jóhiszemű forgalom védelme, az 1875:XXVII. tc. megalkotása és nemzetközi összehasonlítása [Jt. 191-195. o.];
29. A kereskedelmi ügyeltek, a kereskedő fogalmának meghatározása, a tárgyi kereskedelmi alapügyletek, a kereskedelmi jog forrásai és hatása magánjogunk fejlődésére [Jt. 195-199. o.]
30. A közkereseti társaság és a betéti társaság [Jt. 200-202. o.] A korlátolt felelősségű társaság és a csendes társaság [Jt. 209-211. o.]
31. A részvénytársaság és a szövetkezet [Jt. 202-209. o.]
32. Az értékpapírok fajtái (csoportosítása), az egyes értékpapírok törvényi meghatározása. [Jt. 215-220. o.]
33. A polgári házasságról szóló 1894:XXXI. tc. [Jt. 229-232. o.]
34. Az 1843.évi büntetőjogi javaslat. [Jt. 320-324. o.]
35. A Csemegi-kódex rendszere. A kódex általános része; alapelvek. [Jt. 330-334. o.]
36. A Csemegi-kódex Különös Része [Jt. 335-337. o.]
37. A kihágási büntetőtörvénykönyv [Jt. 342-345. o.]
38. A Csemegi-kódex novelláinak elméleti előzményei [Jt. 345-350. o.]
39. A Csemegi-kódex első novellája (1908), a dologházi törvény (1913), a Csemegi-kódex második novellája (1928). [Jt. 350-356. o.]
40. A Csemegi-kódex büntetési rendszere, a fokozatos börtönrendszer Magyarországon [Jt. 367-371. o.]

41. A büntetőjog fejlődése 1945 után [Jt. 377-381. o.]
42. A büntetőeljárás fejlődése 1896-ig. [Jt 442-444. o.]
43. Az 1896-os bünvádi perrendtartás létrejötte, és a bünvádi per alapelvei [Jt. 445-447. o.]
44. A bünvádi per fórumai. Az előkészítő eljárás, valamint a közbenső eljárás a törvényszék előtti eljárásban. [Jt. 447-448. o.]
45. A vádtanács, a vizsgálóbíró, a sértett közreműködése, valamint a védelem szerepe a bünvádi perben. [Jt. 449-450. o.]
46. A főtárgyalás és ennek esküdtszéki sajátosságai a bünvádi perben [Jt. 450-452. o.]
47. A perorvoslatok a bünvádi perben. [453-455. o.] A Bünvádi Perrendtartás (Bp.) jelentősége [456. o.]
48. A polgári per főbb alapelvei és szakaszai. A perfelvétel, a tárgyalás az 1911-es Polgári Perrendtartás szerint [Jt. 461-462. o.]
49. A bizonyítás elvei és a bizonyítási eszközök az 1911-es Polgári Perrendtartás szerint. [Jt. 462-463. o.]
50. Az ítélethozatal, az ítélet formái, a jogorvoslatok az 1911-es Polgári Perrendtartásban. [Jt. 464-465. o.]
51. A különleges eljárások az 1911-es Polgári Perrendtartásban, valamint a kódex jelentősége. [Jt. 465-466. o.]
52. A proletárdiktatúra büntetőeljárásai modellje 1949-1954 [Jt. 477-480. o.]

II.

A tankönyvi tételeken túl a kollokviumon az előadások (konzultációk) anyagát is kérdezzük.

Kötelező irodalom: + 1 idegen nyelvű

1. **Magyar jogtörténet** (szerk. Mezey Barna) 4. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2007. [a tételsorban Jt. rövidítéssel]
2. **Eckhart Ferenc: Magyar alkotmány- és jogtörténet** Osiris Kiadó, Budapest 2000.
3. Werbőczy István: **Tripartitum Opus Juris consuetudinarii Regni Hungariae**, M.Kir. Egyetemi Nyomda, Budapest. 1894.

Ajánlott irodalom: + 2 irodalom

1. **József Ruszoly: Beiträge zur neueren Verfassungsgeschichte (Ungarn und Europa). Ungarische Rechtshistoriker.** (Herausgegeben von Barna Mezey) Gondolat Kiadó. Budapest, 2009.
2. **Magyar állam- és jogtörténet forrásai** (szöveggyűjtemény) (szerk: Mezey Barna) Osiris Kiadó, Budapest, 1998.
3. **Csizmadia-Kovács-Asztalos: Magyar állam- és jogtörténet** Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.

Egyéb tudnivalók:

Felmentési kérelem, kreditbeszámítási kérelem benyújtása esetén – karunk kreditátvételi szabályzata értelmében – felmentés, kreditbeszámítás akkor kapható, ha a hallgató korábban megszerzett ismeretei legalább 75%-ban lefedik a felvett tantárgy tematikáját és a kollokvium időpontja 10 éven belül volt.

Oktatói fogadó óra (személyesen, illetőleg telefonon, e-mailben):

A/6-os épület 219-es szoba. Telefon: +3646/565-111/23-39

e-mail: ibolya.koncz@uni-miskolc.hu.

Hallgatói ügyintézés:

Hodosi Gabriella A/6.épület 222. szoba

Tel: +3646/565-186

e-mail: gabriella.hodosi@uni-miskolc.hu